

Результати. Сучасні науковці та спеціалісти вважають, що освіта в галузі фізичної культури і спорту включає принаймні три аспекти:

- загальний «руховий», або базовий, тобто фізкультурну освіту, що передбачає вдосконалення природних, а також формування й розвиток нових рухових навичок і фізичних якостей на оптимальному для життєдіяльності людини рівні і засвоєння мінімуму знань з предмету фізичної культури;

- професійно-прикладну фізкультурну освіту, спрямовану на формування й удосконалення таких специфічних рухових навичок, які забезпечують людині виконання професійних функцій, зберігаючи досить тривалий час високу працездатність. До змісту цього компоненту включаються засоби й методи зміцнення здоров'я, протидії несприятливим впливам умов і характеру праці;

- спеціальну освіту, метою якої є оволодіння знаннями з використання біологічних резервів й адаптаційних можливостей людини на граничних рівнях рухової активності.

Висновки. Проведене дослідження показало, що зміст педагогічного процесу з фізичної підготовки, проаналізований з точки зору методологічного й теоретичного аспектів, може виступати як особливий педагогічний спосіб теоретичного розуміння системи фізкультурної освіти, що включає всю широту спектра постановки наукових і методико-практичних питань. Тільки професійне використання всієї широти спектру наукових і методико-практичних питань у підготовці до педагогічної діяльності може забезпечити ефективне засвоєння навчального матеріалу і формування необхідного рівня компетентностей для виконання професійних обов'язків фахівця фізичної культури і спорту.

ДО ПИТАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ КОМПЕТЕНЦІЙ СПЕЦІАЛІСТІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ВООЗ ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Слабкий Г.О., Миронюк І.С., Фейса І.І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», факультет здоров'я та фізичного виховання, кафедра наук про здоров'я, м. Ужгород

Ключові слова: громадське здоров'я, магістри, компетенції, оволодіння

Мета роботи. Порівняння компетенцій спеціалістів громадського здоров'я України та рекомендованих ВООЗ для Європейського Союзу

Матеріали та методи. Використано методи: контент-аналізу, структурно-логічного аналізу, описового моделювання. Матеріали дослідження: документи ВООЗ та України з питань компетенцій спеціалістів громадського.

Результати. Були проаналізовані компетенції, які затверджені стандартом вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти [1]. Даним стандартом затверджено 14 загальних компетенцій, 12 спеціальних(фахових) компетенцій та додатково для освітньо-наукових програм підготовки магістрів 2 додаткові спеціальні (фахові) компетенції.

Далі проаналізовано освітньо-наукову програму «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 Охорона здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет» [2]. Даною програмою визначено набуття магістрами 17 загальних компетенцій та 19 спеціальних (фахових) компетенцій. Таким чином в університеті розширено як загальні, так і фахові компетенції у відповідності до функцій, які мають виконувати спеціалісти громадського здоров'я в своїй практичній діяльності.

Методологія розвитку ключових компетенцій громадського здоров'я, розроблених ВООЗ та Асоціацією шкіл громадського здоров'я в Європейському регіоні (ASPHER) надає змогу покращити розуміння та бачення того, які саме компетенції потрібні для виконання ключових функцій громадського здоров'я на різних адміністративних рівнях. Рамка компетенцій зосереджена на трьох основних категоріях: зміст і контекст, відносини і

взаємодії, ефективність і досягнення і містить 84 компетенції [3].

Висновки. Встановлена невідповідність компетенцій спеціалістів громадського здоров'я, які розробила ВООЗ та які визначені стандартом вищої освіти і освітніми програмами в Україні. Навчальний план освітньо-наукової програми магістратури нерівномірно забезпечує оволодіння магістрами сучасними компетенціями відповідно до основних оперативних функцій громадського здоров'я. Необхідно узгодити компетенції для кадрів громадського здоров'я, які розробила ВООЗ та визначені стандартом вищої освіти в Україні. Стандарти підлягає корекції по забезпеченню оволодіння особами, що навчаються сучасними компетенціями відповідно до основних оперативних функцій громадського здоров'я.

Література:

1. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України №1383 від 12.12.2018 р. Доступно з: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>.

2. Освітньо-наукова програма «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 Охорона здоров'я. Затверджено Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Протокол №4 від 21.03.2019 р.

3. Рамки компетенцій WHO-ASPHER для кадрів громадського здоров'я в Європейському регіоні. Проект. Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ, ASPHER. Жовтень 2019.

ПИТАННЯ ПЛИННОСТІ ШТАТНИХ ПОСАД СЕРЕДНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Слабкий Г.О., Миронюк І.С., Керецман А.О.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», факультет здоров'я та фізичного виховання, кафедра наук про здоров'я, м. Ужгород

Ключові слова: середні медичні працівники, система охорони здоров'я, штатні посади.

Мета. Дослідити плинність штатних посад середніх медичних працівників в системі охорони здоров'я України.

Матеріали та методи. Використано статистичний метод дослідження та метод структурно-логічного аналізу. Матеріалами дослідження стали дані галузевої статистичної звітності за 2014 та 2018 роки. Використані збірники Центру медичної статистики МОЗ України «Медичні кадри та мережа закладів охорони здоров'я системи МОЗ України» [1,2].

Результати. В системі охорони здоров'я України в 2014 році було введено 360322,75 посад молодших спеціалістів з медичною освітою, що склало рівень забезпеченості нами з показником 84,3 на 10 тис. населення. Показник забезпеченості штатними посадами молодших спеціалістів з медичною освітою в розрізі регіонів коливався від 34,1 в Луганській області до 108,3 в Чернігівській області. Рівень укомплектованості штатних посад фізичними особами становив 96,08%, а з урахуванням сумісництва – 94,09%. При цьому в системі розрив між штатними і зайнятими посадами становив 21280,25, а між штатними посадами та фізичними особами – 14131,75.

В 2018 році в системі охорони здоров'я України було введено 344161,25 посад молодших спеціалістів з медичною освітою, що становило 81,98 на 10 тис. населення. В розрізі регіонів України коливання даного показника зареєстровані від 72,70 в Закарпатській області до 104,75 в Чернігівській області. Рівень укомплектованості штатних посад фізичними особами становив 91,07%, а з урахуванням сумісництва – 91,83%. При цьому в системі розрив між

штатними і зайнятими посадами становив 28104,00, а між штатними посадами та фізичними особами – 30749,25.